

PROCÉS DE PARTICIPACIÓ DEL PLA DIRECTOR DEL PARC DEL CASTELL DE L'ORENETA

Passejada exploratòria de diagnosi amb entitats, col·lectius i veïns i veïnes.

Dia i hora: 28 de gener de 2023 a les 11 h
Inici i final: entrada del Parc de l'Oreneta pel Carrer Esports (davant Escola Tàber)

Assistència a la passejada exploratòria 10 persones:

Per part de l'Ajuntament de Barcelona:

Izaskun Martí, Parcs i Jardins
Sandra Campos, Ecologia Urbana
Xavi Tercero, Quòrum
Joan Rosés, Quòrum

Per part dels grups municipals:
Jaume Oliva, conseller del grup municipal Junts

Per part de la ciutadania, entitats i col·lectius:
AVV de Pedralbes
AVV Sarrià
Amics i amigues del Parc de l'Oreneta
Trenet de l'Oreneta
Veïns i veïnes a títol individual

Desenvolupament de la passejada

0. Presentació

Xavi Tercero de Quòrum, dona la benvinguda als participants i explica el funcionament de la passejada. Es farà una ruta circular pel parc, fent parades als punts detectats prèviament com a importants, així com els punts considerats importants pel veïnat, que podrà aportar el seu coneixement sobre els diferents elements naturals i arquitectònics que configuren el Parc de l'Oreneta i que són importants per a incloure al Pla Director.

1. Passejada de diagnosi per a identificar elements a conservar i a millorar del Parc

Parada 1: L'era de la finca Bonavista

Descripció: Aquesta era, pertanyia a una de les dues finques que conformen el Parc de l'Oreneta, en aquest cas, la finca Bonavista. Es troba just a sobre de l'entrada del parc per l'accés de davant de l'escola Tàber. Es tracta d'una era autèntica degut a l'activitat agrícola que tenien les finques.

Reflexions: des del veïnat es comenta que es va haver de destruir una part de l'era només perquè els vehicles de Parcs i Jardins poguessin accedir. Per altra banda, es veu la necessitat de preservar-la, senyalitzar-la i dignificar-la. Surt el tema de l'excessiva pavimentació dels camins que es va dur a terme. Hi ha participants que estan totalment en contra de la pavimentació, però també n'hi ha que ho veuen necessari per garantir l'accès al parc a totes les persones usuàries. Una veïna comenta que s'hagués pogut pavimentar molt menys per tal de garantir l'accessibilitat, però mantenint la naturalització del parc.

Parada 2: Ametllers i murs de pedra

Descripció: Zona d'arbres ametllers davant del camí pavimentat a la part baixa del parc.

Reflexions: Es demana que el Pla Director incorpori la mirada de protecció de cert arbrat. També es demana senyalística per aquests arbres especials. Ens comenten que aquests ametllers, per la seva situació geogràfica, són dels primers en florir a la ciutat de Barcelona. En aquest punt també es remarca el mal estat de molts murs de pedra seca del parc i esmenten que és una llàstima que es perdin, ja que són llegat històric i patrimonial de les antigues finques de la zona. Al llarg de tota la passejada, s'identifiquen uns quants murs de pedra que es veuen com un vestigi del passat de les dues finques i, per tant, amb un alt interès patrimonial. Es proposa conservar aquest murs.

Parada 3: Mina d'aigua Finca Bonavista i Finca Castell de l'Oreneta

Descripció: Zona arbrada i ombrívola que llinda amb el CEM Can Caralleu i encara es troba a la part baixa de Parc. Hi ha les restes d'una antiga mina d'aigua, compartida per a les dues finques del parc, d'on encara hi raja aigua.

Reflexions: Cal una conservació i dignificació de la mina. S'entén col·lectivament, que s'ha de tornar a posar en funcionament i evitar que es destrossi del tot. També s'insisteix en què el basal que genera la mina és l'abeurador "oficial" del parc per a tota la fauna i, encara que es canalitzi per evitar les inundacions del CEM Can Caralleu, cal que es mantingui la seva funció per aquesta fauna.

Es demana identificar i recuperar totes les mines i dipòsits d'aigua del parc. Es torna a insistir amb la documentació i senyalització dels espais del parc.

Parada 4: Zona del pont de pedra

Descripció: És la zona més ombrívola i fresca del parc, on hi ha els vestigis d'un gran pont de pedra que servia d'entrada a l'antic Castell de l'Oreneta i d'una construcció que servia per canalitzar i transportar l'aigua.

Reflexions: Hi ha consens que no té sentit una reconstrucció total, però de la mateixa manera, també hi ha el mateix consens que caldria, com en altres espais i elements del parc, la dignificació de l'espai a través de l'explicació de la història, a través del propi vestigi del pont i de tot el Castell de L'Oreneta. Sí que calen unes clares intervencions de conservació del pont i del sistema de canalització de l'aigua. S'esmenta que caldria generar un espai d'aula de natura, que es fes divulgació del patrimoni natural i arquitectònic del parc.

Parada 5: Camí lateral d'accés a l'Insitut-Escola Costa Llobera

Descripció: Camí amb important desnivell en molt mal estat i de difícil trànsit humà.

Reflexions: És un camí molt utilitzat pels alumnes del Costa Llobera. Els veïns comenten que, per unes intervencions de l'Ajuntament, s'ha desnaturalitzat i s'ha quedat en molt mal estat. Cal recuperar el camí petit però transitable.

En les zones entre aquest camí i la placeta (on hi ha el parc infantil), a sota del Trenet de L'Oreneta, vàries veïnes fan la reflexió que s'hauria de replantejar la gestió forestal dels parterres i del parc en general.

Parada 6: Trenet de l'Oreneta

Descripció: Espai amb diferents vies, una estació, dos túnels i diferents edificacions de manteniment dels trens.

Reflexions: Des de l'associació del Tren de l'Oreneta, fan èmfasi en un tema que ja havia estat comentat i que és una de les peticions principals del veïnat respecte el Pla Director, que el parc sigui una única parcel·la i categoria urbanística. A més, avisen que hi ha projectat un carrer/vial nou, aprovat per l'Ajuntament, que s'ubicaria entre el parc i el Costa i Llobera i que, suposadament, passaria per dins del parc. Comenten també el tema de facilitar una mica l'accés (mai paviment), des del trenet fins a la carretera de les aigües, aprofitant el corriol que hi ha. Creuen que caldria valoritzar i promocionar el Trenet de l'Oreneta com a reclam del parc i com a valor històric, social i pedagògic.

Parada 7: Bassa de recollida d'aigües

Descripció: Espai amb arbrat més dispers, a prop del parc infantil de sota el Tren de l'Oreneta. Una bassa relativament gran, protegida amb una tanca i amb una rampa de fusta per facilitar la sortida de petits mamífers, ja que a vegades s'han trobat algun animal mort, que ha baixat a beure i no ha pogut sortir.

Reflexions: S'apunta que no té sentit que hi hagi una rampa que permeti la sortida d'animals de la bassa i que després tingui una tanca que fa impossible tant entrar com sortir. A més, la rampa és massa empinada. Es comenta que és molt probable que aquesta bassa estigui connectada amb un sistema de canalització amb les fonts i dipòsits d'aigua que hi ha de l'antiga finca del Castell de l'Oreneta.

Parada 8: Zona de pícnic

Descripció: zona de pícnic amb vistes a la ciutat, al mar, a la zona portuària i al Llobregat. Amb una arcada empotrada al parterre i que sembla ser que havia sigut una font ornamental.

Reflexions: Es comenta que la font empotrada, com altres espais del parc, té un interès patrimonial i de conservació. Es valora positivament les taules de pícnic que hi ha, ja que generen una zona d'estada molt agradable i amb vistes a la ciutat, al mar i al baix Llobregat.

Parada 9: Estepa blanca

Descripció: Zona al costat del camí que bordeja el perímetre del parc, on es troba protegida per una senyalització d'obra, una planta anomenada estepa blanca.

Reflexions: Es reclama que caldria desenvolupar una xarxa fenològica del parc i determinar aquelles plantes i arbres a preservar, com es fa amb aquesta estepa blanca.

Parada 10: Zona dels ponis i tanca perimetral

Descripció: Per la banda del parc que dona a Pedralbes hi havia una zona que, durant uns quants anys, es va destinar a fer passejades amb ponis per a infants. Ara mateix tota aquesta zona està tancada i no es permet l'accès a la ciutadania.

Reflexions: El veïnat no acaba d'entendre per què està tancat aquest espai del parc i es proposa que s'hauria d'obrir i definir el seu nou ús.

Parada 11: Dipòstis d'aigua i fonts ornamentals

Descripció: Al llarg de tot el parc hi ha diferents placetes i espais d'estada de l'antiga finca del Castell de l'Oreneta on predominen diferents fonts ornamentals i altres elements arquitectònics amb un interès patrimonial. També s'observen diferents dipòstis d'aigua de l'antiga finca i sembla ser que poden estar alineats i canalitzats amb la bassa que queda a la part alta del Parc.

Reflexions: Els participants de la passejada valoren molt positivament aquests elements arquitectònics vinculats a la gestió de l'aigua de l'antiga finca. Es proposa conservar, catalogar i recuperar aquests elements per a la gestió de l'aigua del parc.

Parada 12: Muralla del Castell de l'Oreneta

Descripció: De l'antiga finca del Castell de l'Oreneta només es conserva una de les façanes que té forma de muralla de castell. A la part de dalt hi ha una placeta de sorra amb uns jocs

infantils molt antics d'un intercanvi de jocs que es va fer amb la ciutat de Budapest i relacionat amb la història de Jaume I i Violant d'Hongria. En aquesta placeta també s'observa una antiga font ornamental. A la part del darrera de la muralla del castell es conserva l'estructura d'una capella.

Reflexions: S'explica que el Castell de l'Oreneta va ser bombardejat i destruït durant la Guerra Civil espanyola i la família propietària no va poder reconstruir-lo. D'es d'aquell moment, ja van quedar les runes i tota la finca es va anar deteriorant fins que la va adquirir l'Ajuntament de Barcelona, que va fer una adequació de tot el parc i alguns arranjaments de conservació dels diferents vestigis arquitectònics. Es proposa recuperar la memòria històrica del Castell de l'Oreneta a través d'un estudi i divulgar-ho a través de panells informatius, passejades i visites.

Informe elaborat per: Joan Rosés i Xavi Tercero, Quorum SL.